

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

IFRS® 1 Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASI – UFRS® 1 ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARININ İLK UYGULAMASI

Giriş

Finansal raporlamanın ulusal muhasebe standartlarından UFRS standartlarına geçişi, varlık ve yükümlülüklerin her bir maddesinin muhasebeleştirilmesi ve ölçülmesinin ele alınmasını gerektiren karmaşık bir prosedürdür. UFRS 1 Standardı, UFRS'yi ilk kez benimseyen işletmeler için geçişin mümkün olduğunca sorunsuz olması ve bunun sonucunda finansal tabloların, kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılayacak güvenilirliğe ve uygunluğa sahip olması için kılavuzluk sağlar.

Bu örnek olay çalışmasının amacı, finansal tablolarını UFRS Standartlarına göre hazırlamaya karar verdiklerinde işletmelerin gereksinimlerinin özünü anlamalarını sağlamaktır. Örnek olay çalışması aşağıdaki konuları ele alır ve açıklığa kavuşturur:

- ilk olarak, bir işletmenin UFRS Standartlarını ilk kez uygulayacak olarak muamele görmesi için gerekliliklerin ne zaman ve nasıl belirleneceği;
- ikincisi, başvuru ve açıklama gerekliliklerine aşinalık sağlamak.

Örnek Olay Hakkında Bilgi

20X9 yılında, A işletmesi borsaya kote olmaya karar verdi. İşletme finansal tablolarını ulusal muhasebe standartlarına uygun olarak hazırlıyordu. İşletmenin borsaya kote olabilmek için UFRS Standartlarına göre raporlamaya başlaması gerekmektedir. A İşletmesi, 20X9 yılından itibaren finansal raporlamasında UFRS Standartlarını uygulamaya başlama kararı almıştır. Raporlama yılı, takvim yılı ile çakışmaktadır. A İşletmesi, önceki raporlamasında yıldan yıla bilgiler üzerinde karşılaştırma yapmaktaydı.

Daha sonra, A işletmesinin 20X1 yılından 20X4 yılına kadar UFRS Standartlarına göre raporlama yaptığı ve bunu doğrulayan açık ve koşulsuz bir beyanda bulunduğu ortaya çıkmıştır. 20X5 yılında, hissedarların değişmesinden sonra, ulusal muhasebe standartlarına göre raporlamaya geri dönülmesi kararı alınmıştır. 20X9 yılında, A işletmesinin hissedarları, 20X9 yılından itibaren finansal tabloları UFRS Standartlarına göre raporlamaya başlamaya karar vermiştir.

Piyasada faaliyet gösteren diğer şirketlerin farklı muhasebe standartları uyguladıkları bilinmektedir. B İşletmesi, ulusal standartlara göre finansal raporlar hazırlıyordu. 20X9 yılında UFRS Standartlarına göre raporlama yapmaya ve UFRS Standartlarına uyumu beyan etmeye karar vermiştir. C İşletmesi, finansal tabloları UFRS Standartlarına göre hazırlıyordu, ancak bunlar UFRS Standartlarına uygunluğunun teyidi olmaksızın yalnızca işletme içi kullanım içindi. 20X9 yılında finansal tablolarının UFRS Standartlarına uygun olduğunu beyan etmeye başlama kararı almıştır. D İşletmesi 20X9 yılında yeni kurulmuştur ve şimdiye kadarki ilk finansal tablolarını hazırlayacaktır. Bu tabloların UFRS Standartlarına göre hazırlanmasına karar vermiştir.

Tartışma Soruları:

1. UFRS Standartlarına geçiş tarihini, ilk raporlama dönemini ve karşılaştırmalı dönemi belirtiniz ve listelenen tüm tarihlerin belirlenmesinin A işletmesi için önemini açıklayınız.
2. Lütfen hangi işletmelerin (A, B, C, D) 20x9'da UFRS Standartlarını ilk kez benimseyen kuruluşlar olarak ele alınması gerektiğini belirleyin. Bu tanımlamanın neden önemli olduğunu açıklayın.
3. Genel kural, geriye dönük uygulama yapılarak, açılış finansal durum tablosundan geriye dönük olarak UFRS Standartlarının uygulanmasıdır. Ancak, ileriye dönük uygulama için bazı istisnalar vardır. Geriye dönük uygulamanın neden ileriye dönük uygulamadan daha iyi olduğunu tartışın. Ne tür istisnalar olabilir ve neden önemlidirler?
4. UFRS 1 Standartlarında açıklamalar için hangi özel gereklilikler belirtilmiştir ve bunlar neden önemlidir?

ÖRNEK OLAYIN ÇÖZÜMÜ – UFRS 1 ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARININ İLK UYGULAMASI

1. UFRS 1'i ilk kez uygulayanların geçiş tarihinde açılış bilançosunu hazırlamasını gerektirir. Bu standartta, UFRS Standartlarına geçiş tarihi, işletmenin UFRS Standartları kapsamındaki tüm karşılaştırmalı bilgileri ilk UFRS Standartlarına göre finansal raporlarında sunduğu en erken dönemin ilk gününü ifade eder. Dolayısıyla, A İşletmesi söz konusu olduğunda, 20X1'den 20x4'e kadar olan finansal tablolar için UFRS Standartlarına göre raporlama kullandığından, bu durumu doğrulayan açık ve koşulsuz bir beyanla, UFRS Standartlarına geçiş tarihi 01.01.20X0 olacaktır.

İlk UFRS raporlama dönemi, işletmenin finansal tablolarını UFRS Standartlarına göre hazırladığı ilk raporlama dönemidir. A İşletmesi, 20X1 yılından itibaren finansal raporlamasında UFRS Standartlarını uygulamaya başlama kararı aldığından ve raporlama yılı takvim yılı ile çakıştığından, ilk UFRS raporlama dönemi, 20X1 takvim yılı için finansal raporlama dönemi olacaktır.

UFRS Standartları bir yıldan fazla karşılaştırmalı bilgi sunulmasını gerektirmez ve A işletmesi önceki raporlamasında yıldan yıla karşılaştırmalı bilgiler hazırlamıştır. A işletmesi için ilk UFRS raporlama dönemi 20X1 yılı olduğundan, karşılaştırmalı dönem 20X0 yılı olacaktır.

Tüm bu tarihler, UFRS 1'de belirlenen prosedürlerin ileride uygulanması için önemlidir. Örneğin, ilk kez uygulayan işletmenin geçiş tarihindeki bilançoda varlık ve yükümlülükleri UFRS hükümleri ile muhasebeleştirilmesi ve UFRS'ye uymayan varlık ve yükümlülükleri açılışta finansal tablo dışı bırakması gerekir.

2. A İşletmesi, daha önce UFRS Standartlarına göre finansal tablolarını raporladığı için, 20X9 yılında UFRS Standartlarını ilk kez uygulayan işletme değildir. Listelenen diğer tüm işletmeler, UFRS Standartlarını ilk kez uygulayan işletme olarak kabul edilecektir. Bunun nedenler şu şekildedir:
 - en son finansal raporları ulusal standartlara göre hazırlanmıştır (bu B işletmesinin durumudur);
 - en son finansal raporların UFRS Standartlarına göre hazırlanmış olması, ancak bunların UFRS Standartlarına uygunluğunun doğrulanmaması (C işletmesinin durumudur);
 - herhangi bir finansal tablo hazırlamamıştır (bu D işletmesinin durumudur).

Bir işletmenin UFRS Standartlarını ilk kez uygulayan olup olmadığının belirlenmesi, UFRS 1 Standardının gerekliliklerinin uygulanıp uygulanmayacağını belirlediği için önemlidir. İlk kez uygulayan, raporlama tarihinde geçerli olan tüm UFRS Standartlarına uymalıdır. Ancak, ayrı standartların özel geçiş hükümleri ilk kez uygulayanlara uygulanmaz. Bu nedenle, UFRS Standartlarını ilk kez uygulayan işletme, açılış bilançosunu UFRS 1 Standardında belirtilen hükümlere göre hazırlar.

3. UFRS Standartlarına göre muhasebenin geriye dönük olarak uygulanması, bir işletmenin finansal tablolarını her zaman UFRS'ye göre sunmuş gibi önceki raporlama dönemine ait bilgilerin

sunulmasına imkan sağlar. Bu, finansal tablo kullanıcılarının işletmenin sonuçlarını ve finansal durumunu önceki raporlama dönemiyle karşılaştırmasına olanak tanır. Ancak bazı noktalarda geriye dönük değişiklik yapmak zordur. Örneğin, ilk finansal tablolara alma sırasında finansal varlıkların gerçeğe uygun değerinin ölçülmesi gibi. Ayrıca, geriye dönük uygulamanın maliyetinin finansal tablo kullanıcılarına sağlayacağı faydayı aştığı durumlar olabilir. Bu nedenle, bu noktalar UFRS 1 Standardında geriye dönük uygulama genel ilkesinde bazı isteğe bağlı ve zorunlu istisnalar olarak tanımlanmıştır. Bu istisnalar, geriye dönük uygulamanın zorunlu olduğu alanları belirlerken kuruluşlar için kılavuz görevi görür. Ayrıca, UFRS raporlamasına geçişlerin etkisinin güvenilir bir şekilde hesaplanmasının mümkün olduğu durumlarda, işletmelere isteğe bağlı istisnaları kısmen, tamamen veya hiç uygulamama hakkı sağlar.

4. UFRS Standartlarını ilk kez uygulayan olarak kabul edilen çoğu işletmenin durumunda, UFRS gereklilikleri ile ulusal muhasebe standartları arasında farklılıklar olabileceğinden, yeni açıklama alanları eklenecek veya genişletilecektir. Bununla birlikte, belirli UFRS Standartları gerekliliklerine göre açıklama gerekliliklerinin yanı sıra, UFRS Standartlarına göre ilk finansal tablosunu sunarken, ilk kez uygulayan bir işletmenin, ulusal raporlama standartlarından UFRS Standartlarına geçişin finansal durumunu, finansal performansı ve nakit akışlarını nasıl etkileyeceğini açıklaması gerekecektir.